

**КОМУНАЛЬНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«ХАРКІВСЬКА АКАДЕМІЯ НЕПЕРЕРВНОЇ ОСВІТИ»**

СХВАЛЕНО

Протокол вченої ради КВНЗ
«Харківська академія
неперервної освіти»

27.12.2023 № 5

КОМПЛЕКСНА ОСВІТНЯ ПРОГРАМА

**підвищення кваліфікації
вчителів початкових класів
та вихователів груп подовженого дня**

Розробники:

кафедра методики дошкільної та початкової освіти,
секція розвивального навчання кафедри методики дошкільної та початкової
освіти

Харків 2022

ПОЯСНЮВАЛЬНА ЗАПИСКА

1.1. Загальні положення.

Комплексну освітню програму підвищення кваліфікації вчителів початкових класів та вихователів груп подовженого дня розроблено відповідно до державної політики в галузі початкової освіти, стратегій щодо оновлення її змістово-методичного, технологічного забезпечення, потреби підвищення якісного показника початкової освіти та згідно з

- *законами України*: «Про освіту» від 05.09.2017 року № 2145-VIII (зі змінами), «Про повну загальну середню освіту» від 16.01.2020 року № 463-IX (зі змінами), «Про внесення змін до статті 51 Закону України «Про повну загальну середню освіту» щодо підвищення кваліфікації педагогічних працівників у питанні надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу» (реєстр. № 8378 від 23.01.2023);

- *постановами Кабінету Міністрів України про*: «Порядок підвищення кваліфікації педагогічних і науково-педагогічних працівників» від 21.08.2019 року № 800 (зі змінами 27.12.2019 р.); «Національна рамка кваліфікацій від 03.11.2011 року № 341 (зі змінами); «Про затвердження Державного стандарту початкової освіти» від 21.02.2018 року № 87 (зі змінами);

- *Розпорядженням Кабінету Міністрів України* від 14.12.2016 року № 988-р «Про схвалення Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року»;

- *Наказом МОН України* від 06.06.2022 №527 «Про деякі питання національно-патріотичного виховання в закладах освіти України та визнання таким, що втратив чинність, наказу Міністерства освіти і науки України від 16.06.2015 № 641»;

- *професійним стандартом*: «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 року №2736-20;

- *типовою програмою* підвищення кваліфікації педагогічних працівників «Нова українська школа: відповідаємо на виклики;

- *Рекомендації слухань у Комітеті Верховної Ради України* з питань освіти, науки та інновацій на тему: «Освітні втрати й освітні розриви на рівні загальної середньої освіти: вимірювання та механізми подолання» (Рішення Комітету з питань освіти, науки та інновацій; до протоколу № 122 від 07.07.2023);

- *чинними листами МОН України* щодо організації та здійснення освітнього процесу в початковій школі та на основі науково-обґрунтованих підходів до навчання дорослих.

Законом України «Про повну загальну середню освіту» (зі змінами) регламентовано, що кожен педагогічний працівник зобов'язаний щороку підвищувати свою кваліфікацію, а загальна кількість академічних годин для підвищення кваліфікації педагогічного працівника протягом п'яти років не може бути меншою за 150 годин, з яких не менше 10 відсотків загальної кількості годин обов'язково повинні бути спрямовані на вдосконалення знань, вмінь і практичних навичок у частині роботи з учнями з особливими освітніми потребами.

Законодавчими документами гарантується право кожному педагогічному працівникові підвищувати кваліфікацію в комунальному закладі післядипломної

освіти, розташованому на території відповідної (за місцем проживання такого педагогічного працівника) області.

Крім того, передбачено, що підвищення кваліфікації може здійснюватися за різними видами та у різних формах. Вид, форму та суб'єкта підвищення кваліфікації педагогічний працівник обирає відповідно до власних потреб.

1.2. Актуальність комплексної освітньої програми підвищення кваліфікації вчителів початкових класів та вихователів груп подовженого дня полягає в забезпеченні права кожного педагогічного працівника на неперервну освіту та підвищення кваліфікації в міжтестастійний період; створенні умов для особистісного й професійного зростання педагогів відповідно до вимог законодавства України.

Комплексна освітня програма надає можливість кожному педагогічному працівнику в межах його педагогічної автономії спланувати підвищення кваліфікації обсягом 150 годин / 5 кредитів ЄКТС протягом 5-ти років та обрати освітні програми, вид і форми навчання із переліку освітніх послуг, що пропонує КВНЗ «Харківська академія неперервної освіти», у тому числі щодо інклюзивності, посилення ролі цифрових технологій в організації освітнього процесу та активного використання технологій дистанційного навчання.

1.3. Цільова аудиторія: учителі початкових класів та вихователі груп подовженого дня закладів початкової та загальної середньої освіти.

1.4. Форма підвищення кваліфікації: інституційна (очна, заочна, дистанційна або поєднана)

1.5. Обсяг: 150 годин / 5 кредитів ЄКТС.

1.6. Метою комплексної освітньої програми підвищення кваліфікації вчителів початкових класів та вихователів груп подовженого дня є оновлення та розширення їх теоретичних і практичних знань, умінь і компетентностей в умовах зростання вимог до рівня професійної кваліфікації; оволодіння ними на основі андрагогічних підходів сучасними методами розв'язання професійно-педагогічних завдань, що постали перед Новою українською школою; удосконалення знань, вмінь і практичних навичок педагогів у питанні надання психологічної підтримки учасникам освітнього процесу; набуття педагогами вмінь щодо виявлення та подолання освітніх втрат.

1.7. Основні завдання. Досягнення поставленої мети передбачає виконання таких завдань:

- формування готовності вчителів початкових класів та вихователів груп подовженого дня до реалізації стратегічних завдань розвитку початкової освіти, національної системи освіти XXI століття, інтеграції у світовий освітній простір;

- систематизація та поглиблення знань про сутність, специфіку, орієнтири реалізації основних напрямів модернізації сучасної початкової освіти на засадах розвитку життєвих навичок;

- удосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей в межах професійної діяльності з урахуванням вимог професійного стандарту вчителя початкових класів;

- набуття вчителями початкових класів та вихователями груп подовженого дня досвіду виконання додаткових завдань та обов'язків у межах педагогічної діяльності в контексті вимог Професійного стандарту вчителя початкових класів та Державного стандарту початкової освіти;

- усвідомлення актуальності нових підходів до оцінювання навчальних

досягнень учнів; формування нової культури оцінювання, що сприяє навчанню учнів, розвитку навичок учителів з оцінювання, посилює належну практику оцінювання;

- засвоєння основних принципів і цінностей інклюзивної освіти, розширення знань про особливості впровадження інклюзивного навчання та реалізацію педагогічної підтримки учнів з особливими освітніми потребами на рівні базової середньої освіти;

- ознайомлення з основними принципами організації безпечного освітнього середовища та механізмами їх впровадження в закладі загальної середньої освіти;

- опанування нових підходів до створення спільноти учнів класу, до організації різних видів діяльності молодших школярів у позаурочний час;

- опанування нових цифрових інструментів, педагогічних та інформаційних технологій і впровадження необхідних змін в освітній процес;

- набуття вчителем початкових класів умінь організовувати та здійснювати освітній процес у змішаному або дистанційному режимі;

- готовність учителів початкових класів та вихователів ГПД до виявлення та подолання освітніх втрат молодших школярів;

- формування навичок самостійного й критичного мислення, системного педагогічного аналізу;

- формування вмінь здійснювати інтегровану практико-теоретичну професійну діяльність, що сприятиме формуванню інноваційного освітнього простору;

- набуття знань та вмінь, необхідних для організації ефективного безпечного психологічного середовища для здобувачів освіти;

- формування вмінь надавати психолого-педагогічну допомогу учням / ученицям в кризових умовах;

- удосконалення здатності планувати власний професійний розвиток з метою надання якісних освітніх послуг;

- мотивування до постійного професійного самовдосконалення.

1.8. Основними напрямками підвищення кваліфікації педагогів є:

- розвиток загальних (громадянської, соціальної, культурної, лідерської, підприємницької) та професійних компетентностей (мовно-комунікативної; предметно-методичної; інформаційно-цифрової; психологічної; емоційно-етичної; педагогічного партнерства; інклюзивної; здоров'язбережувальної; проєктувальної; прогностичної; організаційної; оцінювально-аналітичної; інноваційної; рефлексивної; здатності до навчання впродовж життя) педагогів;

- забезпечення розуміння основних напрямів освітньої реформи в Україні;

- формування й удосконалення у вчителів початкових класів та вихователів груп подовженого дня спільних для ключових компетентностей вмінь, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту»;

- доповнення знань педагогів щодо психолого-фізіологічних особливостей дошкільників;

- ознайомлення із шляхами створення безпечного та інклюзивного освітнього середовища, особливостями (специфікою) інклюзивного навчання, способами забезпечення додаткової підтримки в освітньому процесі дітей з особливими освітніми потребами;

- підготовка до використання інформаційно-комунікативних та цифрових технологій в освітньому процесі ЗДО, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;
- опанування сучасними методиками та технологіями організації освітнього процесу в умовах реалізації положень Державного стандарту початкової освіти;
- набуття та розвиток навичок педагогів з використання інформаційно-цифрових технологій в освітньому процесі, включаючи електронне навчання, інформаційну та кібернетичну безпеку;
- розвиток в умовах Нової української школи аналітичних, прогностичних, проєктивних та рефлексивних навичок учителя;
- оволодіння засобами формування в учнів необхідних кожній сучасній людині для успішної життєдіяльності ключових компетентностей, визначених частиною першою статті 12 Закону України «Про освіту», зокрема: мовленнєвої, цифрової, комунікаційної, інклюзивної, емоційно-етичної, також громадянських та соціальних компетентностей, пов'язаних із ідеями демократії, справедливості, рівності, прав людини, добробуту та здорового способу життя, з усвідомленням рівних прав і можливостей.

1.9. Компетентності, що розвиваються

Зміст комплексної освітньої програми спрямовано на вдосконалення раніше набутих та/або набуття нових компетентностей відповідно до професійного стандарту за професіями «Вчитель початкових класів закладу загальної середньої освіти», «Вчитель з початкової освіти (з дипломом молодшого спеціаліста)», затвердженого наказом Міністерства розвитку економіки, торгівлі та сільського господарства України від 23.12.2020 року № 2736-20.

Опис загальних, професійних компетентностей, знань, умінь, навичок та диспозицій (цінності, ставлення) прописано та деталізовано в освітніх програмах курсів підвищення кваліфікації, фахових спецкурсів та тематичних спецкурсів.

1.10. Структура:

Комплексна освітня програма підвищення кваліфікації вихователів закладів дошкільної освіти включає такі компоненти:

- освітні програми за різними темами,
- освітні програми фахових спецкурсів,
- освітні програми тематичних спецкурсів,
- пролонговані методичні заходи (за окремим планом).

Таблиця 1.

КОМПОНЕНТИ КОМПЛЕКСНОЇ ПРОГРАМИ

	Організаційні форми	Рік затвердження	Обсяг (к-ть год/кредитів)
I	Освітні програми курсів підвищення кваліфікації		
1.	Особливості роботи вчителя початкових класів та вихователя ГПД в умовах освітнього простору Нової української школи	2022	60 год/2 кр.
2.	Сучасні педагогічні технології в освітньому процесі	2022	60 год/2 кр.

	початкової школи		
3.	Особливості реалізації Державного стандарту початкової освіти в адаптаційно-ігровому циклі (1 – 2 класи НУШ)	2022	30 год/1 кр.
4.	Професійні компетентності вчителя початкових класів для навчання математики в НУШ	2022	30 год/1 кр.
5.	Сучасні педагогічні технології в освітньому процесі початкової школи	2023	60 год/2 кр.
6.	Освітні технології в роботі вчителя початкових класів та вихователя ГПД у сучасних умовах	2023	90 год/3 кр.
7.	Освітні технології в роботі вчителя початкових класів та вихователів ГПД у сучасних умовах	2024	60 год/2 кр.
II	Освітні програми фахових спецкурсів		
1.			
III	Освітні програми тематичних спецкурсів		
1.	Формувальне оцінювання навчальних досягнень учнів як ресурс підвищення якості освіти	2022	15 год/0,5 кр.
2.	Діяльнісний підхід до організації освітнього процесу початкової школи	2022	15 год/0,5 кр.
3.	Навчання як відкриття: методика розробки та впровадження практико-зорієнтованих завдань на уроках у початковій школі	2022	15 год/0,5 кр.
4.	Розвиток критичного та системного мислення на уроках у початковій школі	2022	15 год/0,5 кр.
5.	Використання гри в освітньому процесі початкової школи	2022	15 год/0,5 кр.
6.	Засоби розвитку емоційного інтелекту молодших школярів	2022	15 год/0,5 кр.
7.	Формування в молодших школярів умінь працювати в команді	2022	15 год/0,5 кр.
8.	Формування основ медіаграмотності та критичного мислення в учнів початкової школи	2022	15 год/0,5 кр.
9.	Використання ІКТ в освітньому процесі початкової школи	2022	15 год/0,5 кр.
10.	Інноваційна освітня діяльність учителя початкових класів	2022	15 год/0,5 кр.
11.	Готуємося до сертифікації	2022	15 год/0,5 кр.
12.	Формування математичної компетентності молодших школярів	2022	15 год/0,5 кр.
13.	Формування наскрізних навичок у молодших школярів у процесі дослідницько-пошукової діяльності на уроках інтегрованого курсу «Я досліджую світ»	2022	15 год/0,5 кр.
14.	Засоби формування в молодших школярів читацької компетентності	2022	15 год/0,5 кр.
15.	Реалізація інтегрованого підходу на уроках літературного читання	2022	15 год/0,5 кр.
16.	Психолого-педагогічна підтримка дитини молодшого шкільного віку, яка пережила стрес і горе	2022	15 год/0,5 кр.
17.	Харківщинознавство в початковій школі як засіб патріотичного виховання	2022	15 год/0,5 кр.

18.	Забезпечення наступності між дошкільною та початковою освітою в сучасних умовах	2022	15 год/0,5 кр.
19.	Формування толерантності в молодших школярів	2022	15 год/0,5 кр.
20.	Психолого-педагогічна підтримка дитини молодшого шкільного віку в сучасних умовах	2022	15 год/0,5 кр.
21.	Формування м'яких навичок в учнів початкових класів	2022	15 год/0,5 кр.
22.	Безпечне та здорове освітнє середовище для учнів початкових класів в умовах дистанційного навчання: організаційно-методичний супровід	2022	15 год/0,5 кр.
23.	Особливості навчання в 1-му класі: дистанційний формат освітнього процесу	2022	15 год/0,5 кр.
24.	Виховання на цінностях у початковій школі	2022	15 год/0,5 кр.
25.	Національно-патріотичне виховання в початковій школі	2022	15 год/0,5 кр.
26.	Дистанційний формат уроку в початковій школі: підготовка, моделювання, проведення	2022	15 год/0,5 кр.
27.	Формування позитивних якостей у молодших школярів	2022	15 год/0,5 кр.
28.	Забезпечення наступності між початковою та базовою школою	2022	15/0,5 кр.
29.	Математика в НУШ: забезпечення наступності між початковою та базовою школою	2022	15/0,5 кр.
30.	«Цифрова дидактика як освітній тренд у роботі вчителя початкових класів: вивчаємо й застосовуємо»	2022	30 год/1 кр.
31.	Методики формування вдумливого (сміслового) читання здобувачів початкової освіти	2022	15/0,5 кр.
32.	Як оптимізувати процес формування читацької компетентності молодших школярів в умовах змішаного та дистанційного навчання	2022	15/0,5 кр.
33.	Перший клас дистанційно: дієві способи організації, методичні кейси для роботи	2023	30 год/1 кр.
34.	Шляхи подолання освітніх втрат у початковій школі	2023	30 год/1 кр.
35.	Створення умов для якісного інклюзивного середовища в початковій школі	2023	30 год/1 кр.
36.	Психо-соціальна підтримка учасників освітнього процесу в початковій школі	2024	30 год/1 кр.
IV	Пролонговані методичні заходи		
1.	Методичне кафе вчителів початкових класів за темою «Освітні інновації в професійній діяльності вчителя початкових класів»	2023	30 год/1 кр.
2.			

Очікувані результати за комплексною програмою

Набуття нових ключових та професійних компетентностей згідно з державною стратегією в галузі освіти та Концепцією «Нова українська школа».

За підсумками успішного навчання за кожним компонентом комплексної програми видаються відповідні документи:

- *свідоцтво* про підвищення кваліфікації за освітньою програмою відповідних курсів (30 год/1 кредит ЄКТС);

- *свідоцтво* про підвищення кваліфікації за освітньою програмою фахових спецкурсів (30 год/1 кредит ЄКТС);

- *сертифікат* про підвищення кваліфікації за освітньою програмою тематичних спецкурсів (15 год/0,5 кредиту ЄКТС);

- *сертифікат* за участь у пролонгованих методичних заходах (різна кількість годин).